

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจ

Applying the Sufficiency Economy Philosophy

In Business

ปาริชาติ คุณปลื้ม (Parichat Kunpluem)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., รองคณบดีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

Assistant Professor Dr., Associate Dean, School of Business Administration, Sripatum University

Chonburi Campus.

E-mail: parichard53@gmail.com

Received: 3 October 2021

Revised: 8 November 2021

Accepted: 11 November 2021

บทคัดย่อ

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการทำธุรกิจ สรุปเป็นหลักการในการนำไปประยุกต์ใช้ในแต่ละด้านได้ดังนี้ 1) การนำหลักพอประมาณ มาประยุกต์ใช้ ก่อนจะทำธุรกิจควรวิเคราะห์ตัวเองว่ามีความรู้ความชำนาญมีประสบการณ์เรื่องที่จะทำธุรกิจ วิเคราะห์เงินทุนในการทำธุรกิจว่ามีเพียงพอ เมื่อทำธุรกิจก็ต้องมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เมื่อต้องขยายธุรกิจก็ต้องขยายอย่างระมัดระวังโดยใช้เงินกำไรสะสมและเงินกู้บางส่วน ไม่กู้เงินเกินความสามารถในการจ่ายของบริษัท 2) การนำหลักความมีเหตุผลมาประยุกต์ใช้ ก่อนการทำธุรกิจต้องค้นหาสาเหตุของการลงทุนอย่างมีเหตุผล มีการจัดทำแผนธุรกิจกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เมื่อเริ่มทำธุรกิจต้องสรรหาคัดเลือกพนักงานเข้ามาร่วมธุรกิจต้องตรงตามความเหมาะสมของงานโดยสมเหตุผล ผลผลิตสินค้าเน้นคุณภาพและบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าและต้องมีมาตรฐานรับรองคุณภาพเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นกับลูกค้า 3) การนำหลักภูมิคุ้มกัน เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นมา การทำธุรกิจควรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันได้ และต้องมีแผนสำรองหรือแผนฉุกเฉินเมื่อเกิดวิกฤตในการทำธุรกิจ จัดให้มีระบบที่ช่วยในการตรวจสอบการทำงานทั้งภายในและภายนอกเพื่อป้องกันการรั่วไหลที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ในองค์กร 4) การนำเงื่อนไขความรู้ มาประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจต้องมีการศึกษาธุรกิจอย่างถ่องแท้จนถึงขั้นประยุกต์ใช้ได้ มีความรู้ในการลงทุนในการพัฒนาสินค้าและบริการ รู้ว่าลูกค้าต้องการสินค้าและบริการอะไร ต้องมีองค์ความรู้ที่หลากหลายมากกว่าอาชีพที่ทำและศึกษาค้นคว้า

เพิ่มเติมความรู้อย่างต่อเนื่องและ 5) การนำเงื่อนไขคุณธรรม ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจควรทำตามกฎระเบียบของสังคมและกฎหมาย ต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้พนักงานมีคุณธรรมเห็นแก่ส่วนรวมเป็นสำคัญและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ธุรกิจ

Abstract

Application of the Sufficiency Economy Philosophy in business concluded as follows:

- 1) Moderation with reason, in the sense of not too much or not too little, should be taken into consideration before a new business is launched. That is, the new entrepreneurs should assess themselves if they are knowledgeable and skillful enough in that field and if their investment fund is adequately prepared. It's imperative that the resources best benefit the business. If the business needs to expanded, the expansion must be done carefully by relying on some accumulated earnings and loans.
- 2) Reasonableness must be considered. Before running a new business, the new entrepreneurs should have sufficient reasons why the business should be launched. The business plan must have clear objectives. The selected employees must be well qualified for the work. The products must be manufactured with high quality and the service must meet the customers' needs. Their quality assurance must be obtained in order to win the customers' trust.
- 3) Self-immunity principles should be applied so as to prepare for certain risks and various changes. Flexibility is important in business running. Business people should be able to adjust to unexpected changes and must have a second or emergency plan to prepare for any criticality. The organization must employ a dependable internal and external check system in order to prevent any leaks for all work functions.
- 4) Knowledge is a necessary condition for Sufficiency Economy to work. Comprehensive knowledge is very important at every stage of business planning and implementation. Business people must be knowledgeable about the investment to develop products and services and understand the customer's needs. They must also be literate in other fields and be a lifelong learner.
- 5) Last but not least, ethics and virtues principle must be used. Business implementation should follow the society's core value and must be run legally. The employees must be trained to live up to their corporate culture in order to make them realize the common interests and environmental awareness.

Keywords: Sufficiency economy philosophy, Business.

บทนำ

ในยุคที่มีการระบาดของเชื้อโรคโคโรนาไวรัส (COVID-19) พบครั้งแรกที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เมืองอู่ฮั่นเมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2562 ส่งผลให้มีการระบาดทั่วโลก มีผู้เสียชีวิต 4,639,280 คน ผู้ติดเชื้อ 225,244,735 คน สถานการณ์ในประเทศไทยพบผู้เสียชีวิต 14,485 คน ผู้ติดเชื้อ 1,394,756 คน (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) ส่งผลให้ประชาชนเกือบทุกประเทศต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหลายอย่างที่เรียกว่า New Normal โดยมีพฤติกรรม ดังนี้ คนนิยมใส่หน้ากากอนามัย (Mask) พกแอลกอฮอล์สเปรย์ หรือแอลกอฮอล์เจล คนกลับมารักษาสุขภาพโดยการออกกำลังกายกันมากขึ้น พฤติกรรมการทำงานที่บ้าน (Work from Home) การเรียนออนไลน์ การประชุมออนไลน์ การมีระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) พฤติกรรมการท่องเที่ยวในต่างประเทศลดลง การใช้รถสาธารณะลดลง พฤติกรรมการซื้อขายออนไลน์เพิ่มขึ้น และการใช้เทคโนโลยีไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือมากขึ้น (ปาริชาติ คุณปลื้ม, 2563) และยังส่งผลต่อเศรษฐกิจทั่วโลก ด้านธนาคารกลางทั่วโลกยังคงดำเนินนโยบายการเงินผ่อนคลายต่อเนื่อง โดยยังคงอัตราดอกเบี้ยนโยบายในระดับต่ำและมาตรการผ่อนคลายเชิงปริมาณ อย่างไรก็ดี ธนาคารกลางสหรัฐฯ และธนาคารกลางอังกฤษเริ่มส่งสัญญาณการปรับเปลี่ยทิศทางนโยบายการเงิน หากเศรษฐกิจกลับมาขยายตัวดีขึ้นต่อเนื่อง และแนวโน้มอัตราเงินเฟ้อกลับมาอยู่ที่เป้าหมายได้อย่างยั่งยืน ซึ่งอาจทำให้ภาวะการเงินโลกเริ่มตึงตัวขึ้นในระยะต่อไป ในประเทศไทยพบว่าเศรษฐกิจไทยในระยะข้างหน้ายังเผชิญกับความไม่แน่นอนและความเสี่ยงด้านต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ 1) ความยืดหยุ่นของการระบาดและการกลายพันธุ์ของไวรัส ทั้งสายพันธุ์ใหม่ที่ระบาดในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต 2) เม็ดเงินเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจอาจน้อยกว่าที่คาด 3) ฐานะทางการเงินของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะภาคบริการอาจได้รับผลกระทบเพิ่มเติมจากการระบาดระลอกใหม่จนต้องปิดกิจการและเลิกจ้างแรงงานจำนวนมาก และ 4) ปัญหา Supply Disruption และต้นทุนค่าขนส่งทางเรือที่เพิ่มขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจส่งออกของไทยมากกว่าที่คาดไว้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564) ดังนั้นประเทศไทยควรจะมีการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยหากพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) พบว่าจะมุ่งเน้นการพัฒนาที่น้อมนำหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 9-11 เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืดหยุ่นอยู่ได้อย่างมั่นคงเกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน (กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2564) ยุค COVID-19 มีหลายธุรกิจที่ต้องปิดกิจการ หลายคนตกงาน จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่ควรจะไปศึกษา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้เป็นทางออกในการดำเนินชีวิตต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาแนวคิดด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจ

เนื้อหา

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชดำรัสแก่ชาวไทยนับตั้งแต่ พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา และถูกพูดถึงอย่างชัดเจนในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 ให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง และมีความพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน ทั้งนี้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้แม้ในโลก โลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในทุกระดับชั้นของสังคมและทุกภาคเศรษฐกิจแต่ส่วนใหญ่แล้วจะมีการยกตัวอย่างการนำแนวปรัชญานี้ไปใช้ด้านเกษตรกรรมมากกว่า แต่ในความเป็นจริงแนวปรัชญาดังกล่าวสามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ ด้วย เช่นภาคธุรกิจที่ได้นำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ได้แก่ โครงการส่วนพระองค์จิตรลดา สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรีจำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) ที่ได้ไว้ว่าเป็นตัวอย่างของการนำแนวปรัชญานี้มาใช้อย่างสมบูรณ์ และธุรกิจอื่นๆ ได้แก่ ชุมพรคาบาน่ารีสอร์ท บ้านอนุรักษ์กระดาศสา บริษัท แพรนด้า จิวเวอรี่ จำกัด (มหาชน) บริษัทปูนซิเมนต์ไทยจำกัด (มหาชน) รวมถึงธุรกิจผลิตและส่งออกของเล่นไม้ ชื่อบริษัท Wonder World Products บริษัท Nichi World และ บริษัท กิฟฟารีน เป็นต้น (ประภาพรรณ ไชยานนท์, 2553) แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ทรงปรับปรุงพระราชทานเป็นที่มาของนิยาม "3 ห่วง 2 เงื่อนไข" ที่คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำมาใช้ในการรณรงค์เผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านช่องทางสื่อต่างๆ อยู่ในปัจจุบันซึ่งประกอบด้วยความ "พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน" บนเงื่อนไข "ความรู้" และ "คุณธรรม" (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2559)

ปรีชาติ คุณปลื้ม

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีเงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ดังนี้

1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ

2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2559)

ภาพที่ 1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สารานุกรมในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 2552)

พระราชดำรัส เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นแนวทางการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 หรือวิกฤต “ต้มยำกุ้ง” ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและในยุคปัจจุบันที่เกิดการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัสทั่วโลก ประเทศไทยก็ได้รับผลกระทบทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน ทางออกทางหนึ่งที่จะนำมาแก้ไขวิกฤตการณ์ในปัจจุบันคือการทำธุรกิจโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในการทำธุรกิจ องค์การธุรกิจไม่ใช่เป็นองค์การที่เป็นตัวโครงสร้างตัวอาคารสถานที่ แต่จำเป็นต้องสร้างจิตวิญญาณให้แก่ธุรกิจให้แก่คนที่อยู่ในธุรกิจ ธุรกิจถึงจะสามารถยืนอยู่ได้ด้วย ความมั่นคงและยั่งยืนสิ่งเหล่านี้จะมองเห็นได้เมื่อสร้างเรื่องต่างๆ ให้แก่ธุรกิจ นั่นก็คือ การน้อมนำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้นั่นเอง ในอนาคต ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นส่วนที่แยกไม่ออกจากแนวความคิดในการบริหารธุรกิจ (อาชวี เตาลานนท์, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิภา วิริยะพิพัฒน์ ที่ว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารธุรกิจด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้นำธุรกิจต้องผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง พร้อมทั้งสนับสนุนให้พนักงานทุกระดับนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสม จนท้ายที่สุดนำไปสู่การปลูกฝังปรับเปลี่ยนจิตสำนึกและกระบวนทัศน์ในการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างยั่งยืน (นิภา วิริยะพิพัฒน์, 2552) ได้มีนักวิชาการหลายท่านต้องการพิสูจน์แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าสามารถประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจได้จริง เช่น สุชีรา ชนาวุฒิ ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาขั้นตอน รูปแบบวิธีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจริงในการพัฒนาธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรู้ให้ความสำคัญกับการเน้นความเป็นจริงในอาชีพ มุ่งองค์ความรู้หลากหลายมากกว่าอาชีพที่ทำ และมีความรู้ ว่าลูกค้าต้องการสินค้าและบริการอะไร ด้านคุณธรรม ให้ความสำคัญกับความรู้รัก สามัคคี และซื่อตรง ไม่โลภ ไม่เบียดเบียน ด้านการมีเหตุผล ต้องมีความเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจมากขึ้น และมีการพัฒนาความคิด จิตใจในการดำรงชีพตลอดเวลา ด้านการมีภูมิคุ้มกันให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่ร่วมกันประกอบอาชีพ มีการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืน และมีการวางแผนการผลิตเป็นขั้นเป็นตอน ด้านความพอประมาณต้องมีความยินดีในสิ่งที่ทำสามารถนำหลักการวางแผน และการบริหารจัดการมาใช้ ในการประกอบอาชีพและมีการแสวงหาวิธีการลดรายจ่ายและไม่ฟุ่มเฟือยในการดำเนินชีวิต (สุชีรา ชนาวุฒิ, 2559) ส่วนสุเทพ ศรีบุญเพ็ง และวิโรจน์ เกษภูลักษ์ณ์ ได้ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินธุรกิจของร้านชัยเจริญเมล็ดพันธุ์ข้าว ตำบลคอนกำยาน อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจของร้านชัยเจริญเมล็ดพันธุ์ข้าว ด้านของความพอประมาณมาใช้ในการพัฒนาสินค้าและบริการให้มีความสมดุลระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย การสร้างผลการดำเนินงานที่มีเสถียรภาพโดยมุ่งเน้นไปที่กำไรที่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายและ

ปรีชาติ คุณปลื้ม

สามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งผลให้ธุรกิจประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน นำหลักการมีเหตุมีผลมาพิจารณาควบคู่กันไปได้สร้างภูมิคุ้มกันให้กับธุรกิจโดยเน้นการพัฒนาสินค้าและบริการให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้มากที่สุด นำหลักคุณธรรมมาใช้กับพนักงาน โดยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี การนำหลักภูมิคุ้มกันมาเป็นแนวทางในการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจให้สังคมยอมรับและรู้จักอย่างกว้างขวาง (สุเทพ ศรีบุญเพ็ง และ วิโรจน์ เกษญาติถรณ์, 2558) ในธุรกิจค้าปลีกสมพร ปานยินดี และจันจิราภรณ์ ปานยินดี ได้ทำวิจัยเรื่องการดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อความยั่งยืนของธุรกิจค้าปลีกในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลวิจัยพบว่า 1) ความยั่งยืนของธุรกิจค้าปลีกมีความสัมพันธ์เชิงแปรผันกับความรับผิดชอบต่อสังคม การดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการมุ่งเน้นการประกอบการ 2) การดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการมุ่งเน้นการประกอบการมีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคม 3) ความรับผิดชอบต่อสังคม การดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการมุ่งเน้นการประกอบการมีอิทธิพลต่อความยั่งยืนของธุรกิจค้าปลีกในกรุงเทพมหานคร(สมพร ปานยินดี และจันจิราภรณ์ ปานยินดี, 2562) ด้านธุรกิจSMEs ได้มีผู้ทำการวิจัยหลายคน เช่น คุณชวลี รื่นรมย์ วิจัยเรื่อง การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในนโยบายและแผนการตลาดของวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง (SMEs) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการSMEs ส่วนใหญ่มีความเชื่อและทราบความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำหลักการไปประยุกต์ใช้ในนโยบายและแผนการตลาดของ SMEs ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และสามารถบรรลุผลในภาพรวมผู้ประกอบการจะนำปรัชญานี้ไปประยุกต์ทำธุรกิจต่อในอนาคต นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันพบว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความกลมกลืนกับการดำเนินธุรกิจ SMEs (คุณชวลี รื่นรมย์, 2556) และประภาพรรณ ไชยานนท์ ได้ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็กในจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า วิสาหกิจรายย่อยมีระดับการประยุกต์ ใช้โดยทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง และแนวปฏิบัติที่อยู่ในเกณฑ์ C+ ได้แก่ แนวคิดด้านขนาดการผลิต แนวคิดด้านต้นทุนและกำไร แนวคิดด้านลักษณะการจัดการที่เกี่ยวกับผลผลิต และปัจจัยการผลิต แนวคิดด้านการเน้นการผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและสามารถปรับเปลี่ยนผลผลิตหรือการผลิตได้ แนวคิดด้านการบริหารความเสี่ยง แนวคิดด้านการตอบสนองต่อตลาดต่างๆ แนวคิดในการลงทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรในองค์กร ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม และแนวคิดการเผยแพร่ความรู้และแบ่งปันความรู้สู่สาธารณชน ส่วนแนวคิดที่ได้ระดับการประยุกต์ใช้อยู่ในระดับ C ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะเทคโนโลยีที่ใช้สำหรับวิสาหกิจขนาดเล็กมีระดับการประยุกต์ใช้ของทุกแนวคิดอยู่ในระดับปานกลาง (ประภาพรรณ ไชยานนท์, 2553) ส่วนขวัญกมล ดอนขวาและคณะ ได้ทำการวิจัยเรื่องแบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า แบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่สร้างขึ้นนั้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี พบว่าน้ำหนักองค์ประกอบปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงที่มีค่ามากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รองลงมาคือ ด้านความมีเหตุผล และ ด้านความพอประมาณตามลำดับ โดยมีเงื่อนไขด้านความรู้มากกว่าเงื่อนไขด้านคุณธรรม ผู้นำนัก องค์ประกอบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการสร้างสรรค์งาน ด้านการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา และด้านการใช้องค์ความรู้ ตามลำดับ สำหรับองค์ประกอบการพัฒนา เศรษฐกิจที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการมีงานทำ รองลงมาคือ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการ กระจายรายได้ที่ดี ด้านมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้นและด้านการควบคุมการเกิดมลภาวะเป็นพิษต่อ สิ่งแวดล้อมตามลำดับ (ขวัญกมล คอนขวา และคณะ, 2557) จากการวิจัยในด้านต่างๆ ตามแนวคิดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงพบว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง เพียงแต่ธุรกิจที่มีความแตกต่างกันก็ต้องการนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ให้สอดคล้องกับธุรกิจของตนเอง

บทสรุป

จากแนวคิดของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจ พอจะสรุป หลักการในแต่ละด้านได้ดังนี้

1. การนำหลักพอประมาณ ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียน ตนเองและผู้อื่นมาประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจควรประกอบด้วยแนวคิดดังนี้

1.1 ถ้าคิดจะทำธุรกิจควรวิเคราะห์ตัวเองว่ามีความรู้ความชำนาญมีประสบการณ์เรื่องที่จะทำ ธุรกิจมากน้อยเพียงใด อยากทำธุรกิจนั้นจริงหรือไม่ เมื่อได้คำตอบว่าต้องการทำธุรกิจนั้นจริง ก็ต้อง วิเคราะห์เงินทุนในการทำธุรกิจว่ามีเพียงพอ ธุรกิจควรทำแบบพอประมาณและนำหลักการวางแผนการ บริหารจัดการมาใช้ในการทำธุรกิจ

1.2 กระบวนการในการทำธุรกิจก็ต้องการคิดวิธีการลดค่าใช้จ่ายไม่ฟุ่มเฟือย มีหลักการใน การประหยัดพลังงาน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า จ่ายค่าตอบแทนและสวัสดิการให้กับพนักงานก็ต้องเน้น ความสมดุลและตอบสนองผลประโยชน์ที่เป็นธรรมแก่ทั้งพนักงานและผู้ถือหุ้น จัดให้พนักงานทำงานโดย คำนึงถึงความสมดุลของชีวิตและการทำงาน (Work Life Balance) ลูกค้านี่ก็ต้องได้รับผลผลิตที่ดี พยายาม บริหารสินค้าคงคลังให้เหลือน้อยที่สุดและหมุนเวียนให้เร็วที่สุด และไม่ทำกำไรจนสร้างผลกระทบต่อ สังคมและสิ่งแวดล้อม

1.3 เมื่อต้องขยายธุรกิจก็ต้องขยายอย่างระมัดระวัง โดยใช้เงินกำไรสะสมและเงินกู้บางส่วน ไม่กู้เงินเกินความสามารถในการจ่ายของบริษัท ควรจัดสรรสัดส่วนของหนี้สินไม่เกินเงินทุนในการทำ ธุรกิจไม่ควรมีหนี้สินเกินตัว ถ้าจำเป็นต้องมีหนี้สินก็ให้อยู่ในวิสัยที่จะชำระได้และเจ้าของธุรกิจต้องไม่โลก ทัศน์ต้องทุจริต

ปาริชาติ คุณปลื้ม

2. การนำหลักความมีเหตุผล พิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบมาประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจควรประกอบด้วยแนวคิดดังนี้

2.1 การทำธุรกิจเมื่อต้องลงทุนต้องค้นหาสาเหตุของการลงทุนอย่างมีเหตุผลต้องมีความรอบคอบในการตัดสินใจ มีการจัดทำแผนธุรกิจตรวจกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการทำธุรกิจทั้งมิติของเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

2.2 ในการสรรหาคัดเลือกพนักงานเข้ามาร่วมธุรกิจต้องตรงตามความเหมาะสมของงาน โดยสมเหตุสมผล ใช้ฉันทามติในการคัดเลือกคน มีระบบการประเมินการปฏิบัติงานที่ใช้ระบบคุณธรรม โดยดูทั้งผลงาน ความสามารถและศักยภาพของพนักงาน สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างทีมงาน ในองค์การควรมีแผนวิจัยและพัฒนาเพื่อคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ

2.3 ด้านผลผลิตควรเลือกใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเนื่องจากห่างไกลราคาถูก ลดความขาดแคลนในการขาดแคลนวัตถุดิบ ผลิตสินค้าเน้นคุณภาพและบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าและต้องมีมาตรฐานรับรองคุณภาพเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นกับลูกค้า

3. การนำหลักภูมิคุ้มกัน เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นมาประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจควรประกอบด้วยแนวคิดดังนี้

3.1 การทำธุรกิจควรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันได้

3.2 มุ่งเน้นการพัฒนาและบริการให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าในระดับมากเพื่อรักษาลูกค้าเก่าและเพิ่มฐานลูกค้าใหม่ มีการขยายตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อกระจายความเสี่ยง และมีการสร้างพันธมิตรในเครือข่ายธุรกิจ

3.3 ต้องมีการอบรมพนักงานให้มีความรู้ความสามารถในการแข่งขันเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการตัดสินใจ มีการทำงานเป็นทีม การจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นระบบเป็นเสมือนภูมิคุ้มกันที่สำคัญขององค์การทำให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนขององค์การ

3.4 ควรสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกับธุรกิจของเรา

3.5 ควรซื้อประกันด้านต่างๆ และจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา

3.6 ต้องมีแผนสำรองหรือแผนฉุกเฉินเมื่อเกิดวิกฤตในการทำธุรกิจ จัดให้มีระบบที่ช่วยในการตรวจสอบการทำงานทั้งภายในและภายนอกเพื่อป้องกันการรั่วไหลที่เกิดจากการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ในองค์การ

4. การนำเงื่อนไขความรู้ มาประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจควรประกอบด้วยแนวคิดดังนี้

4.1 ในการทำธุรกิจต้องมีการศึกษาธุรกิจอย่างถ่องแท้จนถึงขั้นประยุกต์ใช้ได้มีความรู้ในการลงทุนในการพัฒนาสินค้าและบริการ รู้ว่าลูกค้าต้องการสินค้าและบริการอะไร ต้องมีองค์ความรู้ที่หลากหลายมากกว่าอาชีพที่ทำและศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมความรู้อย่างต่อเนื่อง เพราะความรู้เหล่านี้จะนำมาประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ

4.2 ในองค์กรควรมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง มีการสะสมทุนมนุษย์โดยเริ่มจากการจัดการความรู้ เก็บสะสมแลกเปลี่ยนและแปลงความรู้ให้เป็นความสามารถขององค์กร มีการรวบรวมตัวอย่างการทำงานที่เป็นเลิศไว้ในเว็บไซต์เพื่อให้พนักงานเข้าไปศึกษาและพัฒนาต่อยอด โดยความรู้ที่ได้รับควรเน้นที่ตรงกับความเป็นจริงในอาชีพและบริบทของธุรกิจที่ทำอยู่

5. การนำเงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างมาประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจควรประกอบด้วย แนวคิดดังนี้

5.1 ในการดำเนินธุรกิจควรทำตามกฎระเบียบของสังคมและกฎหมาย

5.2 ควรรับพนักงานที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของงานและเป็นคนดีเข้ามาร่วมงาน ต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้พนักงานในองค์กรรู้จักความสามัคคี ความซื่อตรง ไม่โลภไม่เบียดเบียนกัน ส่งเสริมให้พนักงานมีคุณธรรมเห็นแก่ส่วนรวมเป็นสำคัญและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

5.3 ให้ความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรทุกคน

เมื่อองค์กรนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในบริบทของธุรกิจที่ทำอยู่ ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในหรือภายนอกเข้ามากระทบ องค์กรก็สามารถปรับตัวให้คงอยู่ได้ต่อไปได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการเผยแพร่ศาสตร์ในด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในการทำธุรกิจ

2. ควรจำแนกประเภทของธุรกิจที่นำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ และนำข้อค้นพบจากการทำธุรกิจมาเผยแพร่เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นองค์ความรู้สำหรับผู้ประกอบการในการทำธุรกิจประเภทเดียวกัน

รายการอ้างอิง

- กองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. (2564). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564*. วันที่ค้นข้อมูล 23 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://plan.bru.ac.th>
- คุณทลี รื่นรัมย์. (2556). การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในนโยบายและแผนการตลาดของวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง (SMEs). *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 35(135), 49-79.
- ขวัญกมล ดอนขวา. (2557). *แบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศไทย*. วันที่ค้นข้อมูล 23 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/SUT.res.2014.2
- ไทยรัฐออนไลน์. (2564). *รายงานสถิติผู้ติดเชื้อโคโรนาไวรัส*. วันที่ค้นข้อมูล 14 กันยายน 2564, เข้าถึงได้จาก https://www.thairath.co.th/event_corona
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). *การดำเนินนโยบายการเงินในช่วงไตรมาสที่ 2 ปี 2564*. วันที่ค้นข้อมูล 24 สิงหาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.bot.or.th/Thai/PressandSpeeches/Press/2021/Pages/n4764.aspx>.
- นิภา วิริยะพิพัฒน์. (2552). ผู้นำธุรกิจกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 29(4), 147-162.
- ประภาพรณ ไชยานนท์. (2553). การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจรายย่อยและวิสาหกิจขนาดเล็กในจังหวัดเชียงราย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 5(1), 53-81.
- ปาริชาติ คุณปลื้ม. (2563). การปรับตัวของธุรกิจหลังยุค COVID - 19. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 12(2), 99-110.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2559). *เศรษฐกิจพอเพียง*. วันที่ค้นข้อมูล 26 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก https://www.chaipat.or.th/site_content/item/3579-2010-10-08-05-24-39.html.
- สมพร ปานยินดี และจันจิราภรณ์ ปานยินดี. (2562). การดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอิทธิพลต่อความยั่งยืนของธุรกิจค้าปลีกในกรุงเทพมหานคร. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 4(1), 1-16.
- สารานุกรมในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2552). *เศรษฐกิจพอเพียง*. วันที่ค้นข้อมูล 26 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.hii.or.th/wiki84/index.php?title>
- สุชีรา ธนาวุฒิ. (2559). *การศึกษาขั้นตอน รูปแบบ วิธีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจริงในการพัฒนาธุรกิจ*. วันที่ค้นข้อมูล 26 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/55870005.pdf

CHAPTER 3

สุเทพ ศรีบุญเพ็ง และวิโรจน์ เจษภูาลักษณ์. (2558). การประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการ
ดำเนินธุรกิจของร้านชัยเจริญเมล็ดพันธุ์ข้าว ตำบลคอนกำยาน อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี.
วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 8(2), 1377-1392.

อาชวี เตาลานนท์. (2554). การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของภาคธุรกิจเอกชน.
วันที่ค้นข้อมูล 20 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก [http://social.nesdc.go.th/social/Portals/0/
Documents/pdf](http://social.nesdc.go.th/social/Portals/0/Documents/pdf).